

Nåsvargen

DEC 1996 * NÅS HEMBYGDSFÖRENING * PRIS 30 KR

**MATSSONS AFFÄR SKANSBACKEN UNG. 1915.
BYGGD 1894-1895 AV GÄSTGIVAR OLOV MATSSON,
1918 ÖVERTOGS AFFÄREN AV HANS SON ERNST.
ÅREN 1958-68 VAR E. HENRIKSSON ÄGARE.
DÄREFTER LADES AFFÄREN NED.**

Sverige har under de senaste trettio åren blivit mer och mer mångkulturellt. Invandrare, flyktingar med andra livsmönster, andra språk bor nu i Sverige. Insatser från skolor, studiecirklar, sociala myndigheter möjliggör att dessa människor kan till en del bevara sina "rötter".

Man kan fundera över hur myndigheterna tagit hänsyn till sedvänjor, språk hos de som bott och bor i Nås. Nåsmålet står inte högt i kurs. Några exempel på hur namn används i byarna och inom parentes hur myndigheterna skriver dessa:

Hea (Heden), Skansbacka (Skansbacken), Änja (Änge), Ribackor (Ribackarna), Storbygato (Storbygatan), Nässjör - ör = sand, Nässjör = sandnäset - (Närsjö), Osalhea (Orsala). Och bara språkforskare förstår varför Vinberget nu på vägskylt stavas Vinnberget.

På flera orter i Dalarna har elever i grundskolan kunnat välja ortens dialekt som tillval, dock inte i Nås eller i Vansbro. I t.ex. Björbo men inte i Nås har man bevarat dialektala ord på vägskyltar.

Finska namn har man kanske i ännu högre grad struntat i. I förteckning över invånarna på Finnmarken angavs på 1600-talet i vissa fall husfaderns namn enbart med förnamn, följt av "finne". Det var alltför besvärligt för prästerna att ta reda på hur ett främmande efternamn stavades. Dessutom var ju inte namnen svenska och inte "fina" nog. I dag är det inte många finnättlingar som har sina förfäders efternamn kvar.

Finska Ortsnamn har försvunnit. Några exempel: Torppa (Frösaråsen), Vilhula (Digerliden), Sipintorppa (Sigfridstorp), Nyrylä - eller Karjala dvs byggd av Karjalainen - (Näveråsen), Sormula (Närsen), Ronkula (Kölaråsen), Laala (Flatbyn), Laukkomäki eller Laukkoniemi (Laknäset). Och i gränsområdet till Nås: Saha (Sågen), Lohenlampi (Laxtjärn), Rynkä (Kroktorp). Hounas (Håen), Nupa (Hästkullen), Putkola (Slätten).

Nuvarande Ortsnamn på vägskyltar borde kompletteras med sina finska ursprungsnamn. Detta skulle vara ett tecken på att myndigheterna tar hänsyn även till finnättlingarnas berättigade önskan om att bevara en del av sina "rötter".

Ake.

Något om kvarnen och sågen i Utanhed av Hed Gunnar.

Kvarnen i Utanhed byggdes åren 1869-70 av Josefs Lars Larsson, som drev den till sin död 1894. Då övertogs kvarnen av sonen Josefs Per Olof Larsson, eller som han kallades i dagligt tal, Josäppäs Olar eller Peo. Han drev rörelsen till sin död 1941, då han omkom genom en tragisk olyckshändelse i jultiden. Jag var då sju och ett halvt år gammal och det var för mig närmast ofattbart att inte Olar fanns mer. Jag hade genom att ofta vara med Olar i kvarnen lärt mig hur det gick till att mala. Hans son, Josefs Lars Olsson (Josäppäs Lars), hade inte samma intresse och tålmod med en frågvis åttaåring som Olar. Tiden som mjölnardräng var över för min del.

Det var spännande för en liten nyfiken pojke med alla främmande karlar som kom till kvarnen för att mala. Dom fick då sätta in sina hästar i min gammelfarfars färdstall, som fanns mitt emot kvarnen. Dom som hade mycket att mala fick lasta av och åka hem, för att komma igen en annan dag och hämta mjölet.

Sågen som är hopbyggd med kvarnen, är av senare datum troligen 1880-talet. Cirkelsågen är en sågteknik från den tiden, förut fanns bara ramsågar. Timret rullades nerför slänten och kördes på en tralla in i sågen, det färdigsågade virket lastades på en vanlig hästtrilla. Den sista stocken sågades, som jag vill minnas, i juni månad 1941. I kvarnen idkades även hjulmakeri som en bisyssla, i smedjan som hörde till gjordes smidesarbetet på hjulen.

En bit uppströms smedjan fanns ett garveri som brann ned till grunden, när vet jag inte. Platsen där garveriet låg, kallades i min barndom för Garveritäppan eller Portatus, landsvägen gick nämligen genom ett portlider som hörde till garveriet.

För att återgå till Josäppes Lars var han en väldigt intresserad jägare, fiskare, biodlare och rävfarmare med blåräv och silverräv, och många bikupor. Ett litet jordbruk hörde också till. Att se när han, mörka vinterkvällar, satt framför brasan i kakelugnen och beredde och tanade alla dessa skinn var också spännande upplevelser, liksom honungsslungningen och tappningen på burkar. Som man förstår av ovanstående, kom kvarnen i andra hand.

Till slut skall jag berätta lite om restaureringen av kvarnen, som var i ett mycket miserabelt skick, när Riksantikvarieämbetet, i början av 1980-talet, beviljade 630000:- kr till upprustningen. Jont Nils Nilsson ledde reparationen som till största delen gjordes under 1984. Sommaren 1986 var kvarnen färdigställd, den hade då fått nytt tak av, på platsen handspäntad pärt, vidare en helt ny sump med dammluckor, och alla rötangripna trädetaljer i golven utbytta. Invigningen skedde i augusti 1987.

KANALEN OCH SMEDJAN I UTANHED

I DUNGEN BORTOM SMEDJAN LÅG GARVERIET, GÅRDEN TILL HÖGER ÄR NORDQVISTS, BRANN 1915.

POST-KARIN BERÄTTAR

Nåsvargen har handlat mycket om 1800-talet, men nu vill jag ändra på det och hoppa fram till 1950-70. Det är inte så längesen, men nog har en hel del förändrats under åren, inte minst inom lantbrevbäringen och skulle man se tillbaks till "Kalenarnas"tid så är det rena revolutionen.

Jag var den sista i Nås som kom på cykel och det var ett fordon som jag var väl hemma på. Men det som gjorde att det var lite "pirrigt" i magen att börja med jobbet, det var fråga om hur ett "kvinnfolk" skulle klara detta. Måttjils Anders och Kalle Thörn var rena proffsen med mångårig vana. Tänk att det gick, och så roligt som det var sen, och så hälsosamt, friska luften är rena medicinen. Att det gick bra berodde en hel del på att jag hade "Sveriges bästa linje", goa glada vänner i varje stuga och vilken humor dom hade, lönen var inte stor men jag sa ibland att jag var rädd att få betala nöjesskatt så roligt som jag hade. Vi hade aldrig lediga lördagar eller helgdagsaftnar och om julafton var på en söndag t.ex., så måste vi ut en av helgdagarna, om man hade något i väskan eller inte, ledig i tre dagar var inte att tänka på. Att vara "postgumma" på julafton var bara roligt, ljus och granar och glada barn, och gamla som också var förväntansfulla, det kom amerikabrev och julpaket, för att inte tala om alla julkort, och själva fick vi också "klappar", både naturella och i påsar och paket.

Den jobbigaste dan tyckte jag var den 15 dec., på den tiden betalade vi ut pensionerna samma dag som avierna kom, alla fick pengarna i hand. Och då skulle alla räkningar betalas, prenumereras på tidningar och skickas julklappspaket till barn och barnbarn på andra orter. Jag fick vänta en gång, medan en gullig tant "tog ihop" den sista sockan, och sen skulle det stoppas lite pengar i och göras paket. Cyklar man, har man tid att vänta. Var någon inte hemma den dag avin kom, fick man nästa dag vara med och leta fram den från de mest underliga ställen, under duken, i telefonkatalogen, ja t.o.m. i skafferiet ibland, man var så rädd om "lappen". Visst förändrades jobbet även under min tid, de första åren var det bara grusvägar, när sen beläggningen kom tyckte jag att man flög fram. Den första tiden fick vi posten med tåg och Anders hämtade vid stationen med sin bil. Det var väldigt försenade tåg ibland, värst i december, Kalle han rullade tummarna, men jag som var "kvinnfolk" stickade tröjor m.m. under tiden. Jag läste nyss i tidningen att 2000 brev försvunnit och sen hittats under en hög med tomsäckar på postterminalen i Alvesta. Det skulle aldrig ha hänt i Nås, där var det noga med granskning av allt.

Kalle hade Lindesnäs-finnmarkslinjen och efter honom kom Hilda, ett kvinnfolk på den linjen, det skulle inte gå, men det var vad det gjorde, hon rattade bilen med

bravur i alla väglag och hade postterminal hemma hos sej i Lindesnäs.

När Anders lagt ifrån sej postväskan tog Anna-Britta över och helt plötsligt var det rena kvinnoregementet på posten, och ändå klaffade allt som det skulle. Valborg Steen var högste chef över oss, och så hade vi Anna från Älvdalen, svår att förstå ibland med sin dialekt, men hon visslade, gnolade och sjöng och fick upp stämningen på oss alla, den mest oskälviska kamrat man kunde ha. Hilda blev sjuk och efter henne kom Eva och satte sej vid min sida, alltid glad och pratsam.

Att de andra brevduvorna hade bil var ingenting jag avundades, tacka vet jag cykeln, ingen tankning, inga motorstopp, inga parkeringsproblem och mitt fordon kunde lastas så högt som helst, där var inget tak som tog emot och inte körde jag fast heller. Anna Britta körde en dag fast efter en byväg vid Hjärpholm, det var moddigt och förrädiskt, och plötsligt satt hon där, räddningen var "Slampen" och kampen. När Siv vikarierade för Eva lade bilen av i trakten av Kölaråsen, hon grävde då ned postväskan i snön och gick och hämtade hjälp. Vikarierande Ingrid blev jätte skraj en pensionsdag, framför sej hade hon en skåpbil som saktade farten mer och mer och till slut stannade på skogen nära Bysjön. Bakdörren öppnades och ur klev en man med topluva på huvudet, nu är det fara å färde tänkte Ingrid med massor av pengar i väskan. Liksom spökhistorier har det mesta sin förklaring, en bil som pajat, en man som fått lift och dragit ned "luvan" inför vandringen över Bysjön, så var det med det. Anna Britta som ofta ställde till "spratt" för oss, fick igen en gång, det var stört omöjligt för henne att lyfta upp packen med tomsäckar som skulle med rälsbussen, föraren fick komma till hennes hjälp och efter stor kraftansträngning upptäckte dom att hela postkärran följde med, någon hade skojat och bundit ihop säckar och kärra. Roligast av alla hade ändå jag som trampade efter vägarna, det kunde bli en hel roman av härliga minnen. Alldeles i början av turen fanns Däppens Ragnar som för det mesta kom ut och retades med mig, en dag kom jag i bil, hade en kontrollant med mej(dom ville inte cykla) Men hans bil ville inte starta förrän Sjö-Erik kom hem från "brödrundan" och bogserade honom några varv runt posten så vi blev en halvtimme försenade så Ragnar utbrast när vi äntligen kom: "Hä va hä je kun je mä på, att du add bil då du ållre kam! Skans Torsten var lika paff: "Hur i åll väla e ä skapô då du kôm i en slekân vräku bil"? Oj vad vi skrattade kontrollanten och jag, han begrep inget, trodde att han var i en ny världsdal.

DET KOMMER MERA OM POST-KARINS MINNEN I KOMMANDE NUMMER !!!

SE LASERTEKNIKEN MED VÅR

LASERGRAVER

**Swede
electronics**

TEL. 0281-30400 FAX 30666

...SKICKA EN BLOMMA TILL DEN
NI ÄLSKAR, OCH KÖP EN
BUKETT TILL ER FRU MEDAN NI
ÄNDÅ ÄR I FARTEN!!
TOMTEN.

*Gabriels Kari tyckte att dom började
ha så djupa urringningar i
klänningarna: "så nu ska dom fur
snart a navlån tä brosch"!*

*Nugos Per; Hä e mittji som börja på
K. Kôm, Kujâ, köttört, Knipjans Lasse
o Kôrps Frans.*

*Skans Lasses Erkä var stolt över sin
son. På den tiden var klädseln inte
så noga till vardags, men vid
helgdag och andra högtidsdagar
skulle klädseln vara perfekt. Så
även med Eriks son Anders. Erkä
sa: Då våran Anders vär rigga, ent
hä många som känns ve änn.*

STIG LINDAHL

BLÅKLOCKAN

Box 400 78051 DALA-JÄRNA
Telefon 0281-20094

Gästgivar Erik om Byxtorget & Lindholms café

Planen utanför Mattssons affär i Skansbacken var förr något större, det blev så småningom en utbyggnad så "torget" blev mindre. Tidigare var det en samlingsplats för ungdomarna, "byxfickstorget" eller "byxstorget" där avhandlades vad som hänt i bygden. Det var arbetsförmedling, om någon visste om något jobb, klyphuggning, t.ex. det var äktenskapsbyrå, om det kommit någon ny piga till bygden, herrskapen hade ju pigor på den tiden. Fattigdomen diskuterades ofta, den existerade ju påtagligt. En gång sa Knut Sundin ; Fattigdomen ska vi inte va bekymrade för, den är vi så många om så den klarar vi av. Storbygatan hade folkhumorn döpt till " Snobbrännan".

I min ungdom fanns det ett café i Skansbacken, Lindholms café, som sedermera revs ned. Där såldes också, förutom kaffe och läsk, även lite godis. Innehavaren var inflyttad till Nås, det var en mycket stor och kraftig man, alltid allvarlig. En gång hade han fått hem ett parti halvöres kola, ungarna var där stup i kvarten och handlade för ett och två öre för det mesta. Innehavaren stod inte i affären, han var för det mesta i andra regioner i huset. Så varenda gång "dövklockan" ringde fick han gå till butiken för dessa obetydliga inkomster, som han förstäeligt nog tröttnade på. När lagret var slut, kom det en liten pojke dit med en ettöring och skulle ha kola, då sa innehavaren; "Dom är slut, gud ske lov !!"

BÄTTRE OCH BILLIGARE
DÄCK ÄN DET HÄR....

...HAR DOM HOS...

**BIL & MASKIN I
DALA-JÄRNA AB**

TEL 0281-13344

...PÅ 'MACKEN' FINNS
VARMASTE KORVEN,
FÄRSKASTE BRÖDET,
OCH SENASTE FILMEN..!

NÅS SERVICECENTER AB

TEL 0281-30219

RALLARLIV !

GÄSTGIVAR-ERIK MINNS

Fotot är taget på ett rallarlag som var med och byggde järnvägen genom västerdalarna. Min far var med, det är andre mannen från vänster, några andra känner jag inte. Den unge mannen med hästen var anställd att köra tillbaka lastvagnarna uppför, om de forslats ned i medlut med last, han var så blyg i början, han sa aldrig ett ord, de äldre rallarna trodde ett tag att han skulle rymma. Men efter en tid under rallarvingarnas beskydd, blev han så uppkäftig att de trodde de skulle få lov att avskeda honom. Han var från Nås men flyttade sedermera och blev en respektabel medborgare, Halvars Lars hette han.

Rallarlivet bjöd inte på några goddagar, far berättade att när de lastade grus fick de stå krokiga och jobba i tio timmar, när en vagn var lastad stod där en tomvagn direkt. Lastarna kunde inte använda hängslen för då blev axlarna sönderskavda, far använde aldrig hängslen i resten av sitt liv, bara

livrem. Då var det ju inga hämpor i byxkanten så byxorna satt alltid lite på trekvart.

Arbetet var ju mycket monotont. Far hade en bra sångröst så han sjöng för det mesta när han jobbade, vilket hans kompisar också tyckte om. Han berättade att han var med och byggde kraftstationen i Gullspång, han arbetade nere i det djupa schaktet. När platschefen hade fördelat jobbet på morgonen sa han; Nej nu skall jag ner i schaktet och höra när masen sjunger!

Far var inte religiös men sjöng med fördel religiösa sånger, för de vackra melodierna. När vi i min ungdom for med häst till våran fäbod, en färd på fem timmar sjöng han; "Dagar som gått komma aldrig igen, men dock är ej glömt hur vi använt dem, nej det står tecknat hos gud".

Rallarlivet hade satt sin prägel på honom för resten av livet, han hade bl.a. lärt sej att hantera spaden på ett sätt som i någon mån underlättade det tunga arbetet.

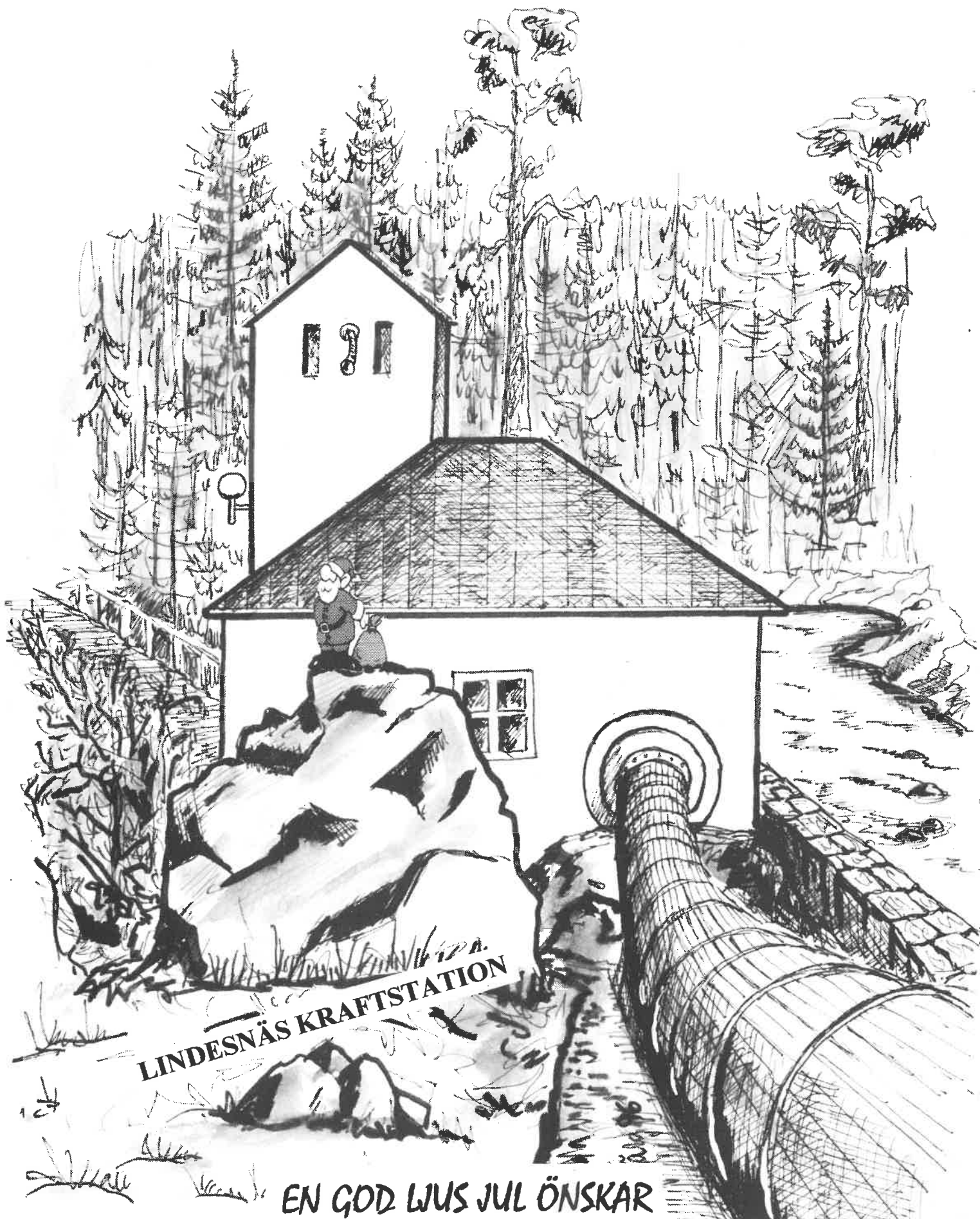
JONT-GOTTERID OM SKOL-ERKÄ

Med sin häst hade Skol-Erkä företagit en resa till Filipstad (11 mil fr. Nås), där han bl. a. inhandlat en kutting brännvin, och hänförd berättar han om hemfärden och sin märr som var så enastående att springa. Då de till sist, efter den långa färden, närmade sig Klack-fåboden med den långa gärdesgården blev märren alltmer angelägen att komma hem: ”Ô hä bar iväg i fullt sken ô hä geck sô roggålsstörar stog tätt sôm tråar ti snål Stinas mattvârp ô grus ô sten brann ô spruttâ sôm svavel i helvitte ô je såg int nô anâ än himmil ô hästfötter, där je låg på trillbôttn ô blåhöll kuttinjen. Måra vart 20 år, men ôm o fått lävô sô ge je mä fan på att ho a vôt gamlära ô.”

Varma sommardagar och då i synnerhet under slåttertiden såg vi bönderna med sina törstiga hästar gå ned till älven, dit de kunde komma vid de många nedfarterna ”stana”. Skol Erkes häst var mycket törstig och trots Erkes förstående tålmod med det långa drickandet så nådde det till slut bristningsgränsen och han röt: ”Dräck ur skvätt”. Denna bryska tillsägelse bekom säkert hästen, genom deras goda förhållande, mycket litet.

...OCH OM FILMFÖREVISNING 1905.

Intill vägen över åkrarna i Tyna var en brädbyggnad som blivit uppförd som Helganistkapell, men som senare övertagits av logen Brödralag. Som jag minns byggnaden var den illa medfaren och vanvårdad och den inrymde även bostad. Att under en mörk höstkväll företa ett besök i kapellet, kunde bli ett äventyr man sent glömde, då enda sättet att ta sig fram kunde vara att lämna den leriga vägen och gå tvärs över plöjningarna. Där i kapellet upplevde jag sensationen av de första biografföreställningen i Nås, och jag tror att det var omkring år 1905. Bak i salen, uppmonterad på ett trästativ, stod biografmaskinen, och intill den satt en herre och tog emot avgiften för inträdet. Vi kände den skarpa lukten av eter, men ingen visste vad det var. Men om en hög gastub som stod intill maskinen så visste någon att den kunde explodera och med en befriande känsla kändes det tryggt att få sätta sig i bänken med så många andra. Förevisningen blev en sensation som för alltid etsade sig fast i mitt minne. Bilderna som vevades fram för hand ryckte och hoppade, men vi tyckte de var så naturliga att då ett framrusande tåg kom rusande rakt mot oss så skrek publiken, och spänningen var på höjdpunkten då ett par fåktade med värja, och länge talades om underverket vi upplevt. Den spröda och sköra celluloidfilmen hade ideligen gått av under föreställningen och lagades med tillhjälp av eter och föreställningen kunde fortsätta till allas belåtenhet.

LINDESNÄS KRAFTSTATION

EN GOD VINS JUL ÖNSKAR

HÄLSINGEKRAFT

TEL. KONTORSTID 0281-71800, ÖVRIG TID 020-660066

Min ungdoms När av Gummas Ingmar, Orsala.

Hårklippning.

Far var, vad man skulle kunna kalla en byfrisör. Hem till oss kom dom när dom blev långhåriga. Spel Anders d.ä. minns jag hade alltid egen handduk med sig att sätta om halsen när far klippte håret. Ja dom kom; Jubb Olov, Sandpers Olov och Isak, Spel Olov och många fler, även från Närsjö. Far tog aldrig betalt för klippningen, om någon lämnade en slant ändå, vet jag inte. Mitt på golvet i köket hade vi korkmatta, där var det lämpligt att hålla till med klippningen för att det var lätt att sopa upp håret som föll.

Far hade en handdriven hårklippnings-maskin som han även klippte sig själv med, hårklipparen i ena handen och spegeln i den andra. Gunnar som var liten då, hade en trehjuling, och på den åkte, han runt, runt varv efter varv medan hårklippningen ägde rum.

Ja det var inte bara karlarna som skulle klippas. I början av 30-talet blev det modernt att kvinnorna lät hårflätorna falla, ja det var nog redan i slutet på 20-talet. Då skulle damerna skingla sig som det hette. Far var inte förskräckt för det heller, Han började nog med mamma tror jag och sen blev det fler och fler.

Fäktar Lasse.

En gård i Orsala som kallas för skogsgården, kanske för att den ligger i skogskanten, och är också den sydligaste i byn. Gården som tillhört Bergslaget bebos numera sommartid av Arne Sundqvist. Men i gamla tider på 30-talet bodde Fäktar Lasse där. Han var en enstöring som mest höll sig för sig själv, han var vegetarian. Han hade varit i Alaska som guldgrävare men kommit åter till Sverige, det lyckades inte för alla att bli rik i Alaska. Mot slutet av sin levnad bodde han i ett skjul utanför Falun.

Fäktarns Kisti.

Hon bodde i en liten stuga intill skogsgården. I uthuset hade hon byns enda get. Ibland var farmor, mamma och jag bjudna hem till henne på eftermiddagskaffe. Mot slutet blev Fäktarns Kisti åderförkalkad som man säger. Hon kom gående ibland sent på kvällarna till farmor, hon var bedrövad och grät oftast när hon kom. Efter att hon fått vila ett tag följde någon med henne och såg till att hon kom hem.

Spel Olle.

Han var en för det mesta glad prick, som tog livet glatt. Han arbetade ibland när tillfälle gavs, under sommartid arbetade han med skördearbete där någon

behövde hjälp. Hans mor Lisa var av samma glada typ, hon var liten och mager och lätt. Olle kom ofta åkande med henne bakpå cykeln, Han trampade för fullt och hon vinkade och hojtade där hon satt bakpå pakethållaren. Spel- Olle var under sin skoltid inte något ljushuvud, utan företog sig en hel del hyss, som så småningom ledde till att han kom på s.k. uppfostringsanstalt Om livet där brukade han berätta en del episoder om hur dom betedde sig emot gällande regler, spratt som belönades med bestraffning.

Olles bror Johan var en av dom sista emigranterna som for till Amerika. Johan var kort till växten och inte så morsk och talför som Olle. Jag minns när han var hem till oss och tog adjö när han skulle fara till Amerika. Hans vidare öden känner jag inte till. Han reste till USA år 1929.

Olle var också vad man kan kalla en finkelman, han försökte själv att tillverka sina starka drycker med mindre lyckat resultat. Han ägde själv ingen destilations-apparat utan blandade- jäst, socker och vatten i literbuteljer som han sedan grävde ner i dyngstacken vid Sandpers för att påskynda jäsningen.

"NORSBRONA"

Bygget av järnvägsbron 1906, över älven vid Utanhed hade påbörjats, stenpelarna och landfästen var klara. Byggnadsställningarna för själva bron var i det närmaste färdiga. Då blev det en svår översvämning efter älven. Flottbron över älven vid kyrkan slets loss från sina fästen och följde med strömmen, bron hade gått av, så en mindre del kom in i Noret, resten fortsatte efter stora älvfåran ända ner mot brobygget. Där lade sej bron mot byggnadsställningarna och hotade att trycka sönder dem. Strömdraget var mycket starkt och flottbron var tung, katastrofen var nära.

Ingenjör Granath var chef för bygget, han kallade snabbt dit tillgänglig arbetskraft från bygden. Många nyfikna kom dit, alla som kunde fick hjälpa till. Nickuses Arvid var bland de nyfikna, han stod lugnt och såg på, men så fick ingenjören syn på honom och rusade dit, - Är inte du av svensk kvinna född, som bara kan stå här och se på när det här stora och mycket påkostade arbetet håller på att gå åt helvete-, Arvid var nödsakad att rycka in och hjälpa till.

När älven steg kraftigt, strömmade vattenflödet efter Noret mot Bysjön som blev en reservoar. Den del av flottbron som drogs in i Noret följde med bakvattnet ungefär halva sträckan till Bysjön. Där den brodelen stannade kom den till nytta. Noret fryser aldrig till så att det är farbart på vintern. Om det var skogsarbete på vintrarna drogs bron tvärs över så man kunde färdas över med häst och kördon. Det stället efter Noret där bron låg blev döpt till "Norsbrona", jag minns väl när bron var i bruk.

Detta om järnvägsbron berättade far, han var rallare när järnvägen byggdes genom Nås.

GÄSTGIVAR-ERIK

JULKLAPPSTIPS III
Ge dina vänner, in- och utsocknes
en "Nåsvarg"!

...KAST DU Å MJÖLÄ..!?!

..JÅ DU JOHAN, JULBATJÄ GÖR DÖM
MYTTJY BÄTTÄR DÄRE.....

RING 30008
JAG FIXAR DOM
FLESTA
MODELLER

NÅS BIL & TRAKTOR
MIKAEL

Detta är villan som Georg Larsson byggde åt sej på Grand Canaria. Lägg märke till gångjärnen som sitter på garageporten, dom är tillverkade av Mats Ernst i hans smedja i Skansbacken. Villan är mycket gediget byggd, förmodligen en av de allra bästa på ön. Georg sålde villan för några år sedan och flyttade tillbaka till det kalla Sverige. Jag var och hälsade på Georg två gånger därnere 1974 och 1976, vi var goda kompisar när han lämnade Sverige. Jag fick ett mycket fint mottagande i El Paraiso, så hette byn där han bodde

När han lämnade Sverige för Brasilien, reste han via England, där han steg på en passagerarebåt. Han var då försedd med långkalsonger, som han högtidligt tog av sej, kastade i havet, och sa; "Detta är ett plagg som jag aldrig kommer att använda mer". Men man ska tydligen aldrig säga aldrig!

Georg är en särpling, det han varit med om, är det nog inte många svenskar som upplevt. Jag sa åt honom en gång, nu när du har så gott om tid tycker jag att du skulle ta och skriva dina memoarer, det skulle bli en "bestseller", han tackade för uppslaget, men det blir inget av sa han. Vilket vi är många att beklaga.

GÄSTGIVAR-ERIK

DEN 1 JAN 1907 BLEV JOSEFS PER OLSSON ANTAGEN SOM ARBETARE VID BROBYGGET ÖVER ÄLVEN I NÅS, DETTA ÄR HANS ANTAGNINGSKORT

Vid Brobyggnaden i Nås

Utom de i hvarje motbok intagna regler gäller följande:

Per Olsson är
antagen med N:o 87 i lag N:o 1
mot omständande villkor, mot aflämnande af arbetsbetyg.
Indragna den 11. 1907
W. W. W. W.
Arbetsinspektör

Vänd!

- 1) Detta antagningskort skall af arbetaren ständigt medhafvas och på begäran af befäl eller polis uppvisas.
- 2) Ingen återfår sitt prästbetyg, utan mot aflämnande af detta kort och kvitto från kvarter.
- 3) Skuld, uppkommen under anställningstiden för mat och husrum, äger befälet rätt att af innesfäende arbetsförtjänst afdraga och, därmed likvidera.
- 4) Oljud, dryckenskap eller annat förargelseväckande uppförande, olydnad mot befäl o. d. straffas med afsked från arbetet, och arbetaren erhåller ej del i sitt lags öfverbeting.
- 5) Likvidsperioden utgör i regel fem veckor.
- 6) 10 timmars arbetsdag tillämpas.

Mitt första möte med Elis Heimgård.

I början på 40-talet satt jag vid Wirans kiosk och väntade på bussen, då kom det en farbror dit och skulle sätta upp någonting på anslagstavlan. Men han lyckades inte få loss några stift, varför han kom fram till mej och frågade om jag händelsevis hade någon kniv han kunde få låna. På bredaste finnmål svarade jag; "Får du se en finnä utan kniv får du häv ihjäl an"! Farbrorn tittade lite konfunderat på mej men tog kniven och satte upp sitt papper, kom tillbaka och tackade för lånet. Nyfiken som jag var gick jag bort och läste på det han satt opp, till min förskräckelse var affischen undertecknad av Kyrkoherde Elis Heimgård. Jag skämdes som en hund när jag gick därifrån!

Jag träffade Byns Erik utanför vallokalen lördagen före valet, ska du rösta i morron frågade jag och fick till svar; Ja innihelvittä!

... hä för arrint att
vintern e håll vi a ju
Bösfalls....!!

BÖSSFALLS EFTR AB
DAM - BARN - HERR
DALA-JÄRNA - 0281-200 07

...Í NICKUS BOA
E HÅ LÅTT TÅ
FULL EN SÄCK
MÅ Í TRO...

Minnen från biografen hemma i Närsen.

Varje föreställning var välbesökt. Jag minns särskilt en äldre herre som aldrig försakade en föreställning, han levde med i handlingen så intensivt att han många gånger under filmens gång inte kunde låta bli att kommentera händelserna på vita duken. En episod som jag kommer ihåg var ett förspel från norska fjällvärlden, det kom två skidåkare utför fjället, och åkte rakt mot ett stup, då ropade han högt så det hördes i hela salongen; "Håll till vänster för helvittä" men färden gick ner mot stupet, och då kom nästa kommentar; "Jo skull ni int gjort som jag sa, då hade det gått bra!"

Min morfar Bång-Johan som också bodde i Närsen fick en söndag besök av Bång-Ola som nyss blivit änkeman. Morfar frågade Ola vad frun hans dog av, Jo, sa Ola ho sluta å andas, å dä töld int ho, utan dog.

KLÄDBEKYMMER.

1927 på hösten hade far och Olov kolning vid lergröppar öster om "lindorna", som jag skrivit tidigare så var jag med och körde in milor på sommarlovet. Sen på vintern -28 körde far kolen till järnvägen, så vid två tillfällen på vintern fick jag följa med far på kolresor. När vi på den tiden hade "skurlov" i skoian, blev det extra ledighet som var mycket eftertraktade. Ena gången vi hade lov, så hade jag så dåliga skor så jag skulle inte kunna följa med, jag var mycket ledsen för det. Men så sa far att jag fick gå till Knutes Lasse och köpa ett par. Det bar iväg på direkten. Knutes Lasse var byskomakare i Nederborg, han hade ett mycket litet lager skor till salu. När jag skulle prova ut ett par skor, fanns det bara ett par kängor som jag fick på mej, men de var för små, de klämde illa på en gång. Men jag köpte dom ändå, jag talade inte om hemma att dom var för små. Jag fick ju dras med dom sedan, tills de var utslitna, och det hade ju sina problem ! Men resan med far efter kol var räddad, resten sköt jag på framtiden. Medan far fatade i kolen satt jag i kojan och eldade med brändor, det blev varmt och skönt.

Andra gången jag skulle med var det ganska kallt så min klädsel skulle förstärkas. Jag skulle bl.a. ha ett par filtskor efter min farfar, som han en gång i tiden gjort själv, de var ju fullstora så de gick utanpå mina skor, och ändå var det ett rejält glapprum. Så letade de reda på en gammal fårskinnspäls, som också var efter farfar. Jag opponerade mej "på skarpen", jag såg ju anskrämlig ut, men se det hjälpte inte alls. Jag fick välja mellan att stanna hemma, eller att ta på mej "utstyrseln", jag valde det sista! På morgonen var det ju mörkt när vi drog iväg och då var det inget folk ute på vägen så då var det inga problem, men jag bävade för hemfärden. Vintervägen från Hästberget gick ju genom rena vildmarken till Lissamilsgården i Haga. Men det var den sista biten från Lissamils som jag bävade för. Jag kurade ihop mej på sittplatsen framme i kolskrindan, så gott det gick, och hur det än var så kom vi hem, och jag överlevde !

GÄSTGIVAR-ERIK

..NU SER DU FARFAR, VA BRA
DET BLEV SEN VI RINGDE
MELLANSKOG.!!

AVVERKNING
GALLRING
PLANTERING

HÖR MED OSS

M
MELLANSKOG

TEL. 0281-20129

RING SÅ KOMMER VI
RUSTADE TILL TÄNDERNA

HJULBÄCKS BYGG HB.
TEL. 0281-30172 010-2553376

...VA DU SER OVANLIGT LUGN UT.?

JOJOMENSANN GUMMAN, NU HAR JAG
LÄMNAT ÖVER BOKFÖRINGEN TILL
EKONOMOEN, SÅ NU LEKER
LIVET.!!

EKONOMOEN AB

JÄRNVÄGSGATAN 27 VANSBRO
TEL 0281-12010

Jag var borta från Nås i många år, hade inget hem kvar, men hälsade på hos goda vänner ibland. En dag, inne på Matssons affär, fick en tant syn på mej och tyckte att det var roligt att jag hittat till Nås. Hon började prata om min mamma; "Ester hon var så lång och grann och stilig, alltid så glad och så snäll sen, ja, hon var så vacker" och sen kom slutklämmen, "du ent nô lik ho du" så sant som det var sagt. Matsson fick väldigt bråttom ut ur butiken, men jag var glad över att en gång haft en sån mamma.

En av sönerna kom hem från skolan i största hastighet, slängde cykeln på gården och ropade; "Vi a hört nô sô spännande i dag, fröken läste ôm att en dag skä ållä sôm e döä vär lävônde, dôm skä kôm öpp ur gravar, e hä sänning?" Ja, sa jag, hon läste nog om uppståndelsen som står i bibeln. Då kom det spontant;" män hân dâjän skä je gör en rivstart ô ne ita tjörtja ô koxâ!"

Storstens-Karin

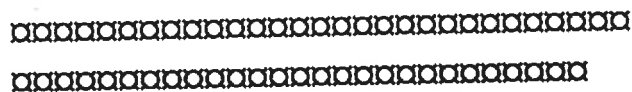
FRÅN SJÖ-ANNA I SANDVIKEN.

Sjö- Lars d.ä., hade länge tänkt att skaffa sej en ny häst. Han tyckte att den han hade, började bli lite senfärdig. Han fick nys om att Öros-Johan i Grangärde, (han var känd hästhandlare) hade fått hem ett riktigt praktexemplar, så han cyklade ned till stationen och köpte en biljett till Grangärde. När han kommer in i vagnen, sitter där två män i hans egen ålder. Han har inte suttit där lång stund, förrän han av deras samtal förstår, att de är spekulanter på samma häst. "Hur i all världen, ska jag hinna dit före dem" tänkte han. Så kom han att tänka på att "Öråsen" bodde ju bredvid järnvägen en bit före stationen. När tåget började sakta in, hoppade han av tåget, sprang över en åker och hann lagom inspektera hästen och göra upp affären, innan de andra herrarna kommer in på gården.

Den här historien fick vi, Sjö-ungar, höra många gånger, han tyckte väl att han gjorde det bra. Hästen blev han också belåten med, den blev en kompis i många år.

En gubbe på finnmarken låg för döden. Hans gumma satt på sängkanten hos honom och grät, hon försökte pyssla om gubben sin på alla sätt. När hon kände på hans fötter tyckte hon att de kändes kalla, så hon säger ängsligt: "Oj Anders, jag tror dina fötter börjar bli kalla", varvid Anders svarar: "Fånt di va kall då, om di int vill va varm"!

Så fanns det en annan man på finnmarken som de kallade för Si-gubben, han fick det namnet för han lade alltid till "si" efter sina repliker. Hans gumma hade blivit inlagd på lasarett för en allvarlig åkomma. En granne kommer en dag in å frågar hur det står till med henne, och hur han klarar sig ensam, å får då till svar; "Va gör dä, om Albertina dö, si, ja kan väl sitt ve bordä si, å ät sill å potatis för dä si".

INKALLELSEN DEN 6 DEC. 1939

Den hösten hade vi kolning på norra luten av Svansberget, Bynspojkarna, min far och jag så hade vi en inlejd, en ung man, Olle Lindvall. Vi hade sju stora milor, en hade vi rivit ut. Den 6 dec. på förmiddagen, höll Olle och jag på att ställa i ordning för rivning av kojmilan, då jag fick se en kvinna på Oxhålsmyren, som var på väg mot oss. Då förstod jag vad klockan var slagen. Det var Karin från Gammelbuor, (Mittsjöbo) det var två bofasta familjer där på den tiden, Karin, det var unga Knuts hustru. Hon hade gått skogvägs från Gammelbua, hon såg mycket trött ut när hon kom, mager var hon så kläderna hängde som draperier på henne. Jag gick henne till mötes, hon berättade att min syster Linnea hade ringt och talat om att jag fått inkallelseorder, den 8 på morgonen skulle jag resa. Linnea hade undrat om dom från Gammelbua kunde få något bud till mej, Knut var borta i skogen, så Karin gav sej iväg. Hon sa till mej, att du måste gå hem på en gång för det var saker som måste ordnas. Vi frågade Karin om hon ville ha kaffe och smörgås, hon var ju så trött så hon raglade, hon sa att får jag en halv kopp kaffe och får vila en stund så klarar jag mej.

Vi hade ingen radio så vi visste inte om att kriget brutit ut, men vi hade förstått att det skulle bli krig. Det var bara att lämna kolningen, det var mycket tungt arbete som återstod. Jag plockade ihop några saker och tog med mej när jag anträdde hemresan, så tog jag farväl av far, bynspojkarna och Olle. Vi visste ju ingenting om framtiden, om Sverige skulle gå med i kriget på Finlands sida, "Finlands sak var ju vår".

Det var ganska långt att gå från Svansberget och hem, det tog cirka två timmar, så det var gott om tid att fundera, på allt som måste ordnas.

I inkallelseordern som jag fått, var det en uppmaning att vi skulle köpa

underkläder och skor att ta med oss, vi skulle få pengarna tillbaka när vi mönstra in. Jag var till Jont-Gottfrids herrekipering och gjorde mina inköp.

På morgonen den 8 dec. gick jag till järnvägsstationen och väntade på tåget. Jag hade sagt adjö till min syster och mina grannar. Det var spänning i luften. Vi var 8 stycken som skulle till A4 i Östersund, men det var många fler "soldater" som skulle till andra regementen. Vi fick vänta på tåget bra länge, tidtabellerna sprack i ett tidigt stadium. Det var en Hybbert från finnmarken, som stod och sa; Ja, här står vi och väntar och Molotov bara tränger på ! Det rörde nog inte honom om så sovjetarmen varit i Björbo. Så småningom kom vi i alla fall iväg, i Falun fick vi byta till Storvik, och där kom vi på stockholmståget med massor av inkallade ombord.

Fick så åka hela natten, det var trångt om saligheten, många var berusade så det var ett jädra liv, att sova var knappast att tänka på. Det låg inkallade på bagagehyllorna, på golv och på bänkar. Framkommna till Östersund skulle vi gå till regementet, men det stod patruller efter gatan upp och ville se våra inskrivningsböcker vart de skulle göra av oss. Vårat gäng skulle till Kläppe, en liten by en bra bit från stan, vi kom dit per buss och blev förda till en byggnad där inskrivning pågick.

Det var läroverksungdomar som skötte ruljansen, men det satt också en officer där och halvsov. Läroverkarna var redan mycket impopulära, döpta till "läroverksyngel", i deras ögon var vi bara "jävla bonddrängar". Allt var ett enda kaos, jag skall bara nämna ett katastrofalt fel de gjorde, på "tredje pjäs" satte de in en kille som riktare, som inte ens hade gjort någon riktig värnplikt. Det fodrades lång utbildning att bli riktare, så "tredje pjäs" var hela den beredskapen ur räkningen. Det fanns riktare som var specialutbildade i

Skillingaryd, en sådan som jag kände blev sjukbärare !! Matförrådet hade de i en ladugårdssvale, nästa dörr var in till korna.

Det var i huvudsak lottor som lagade maten i de kokvagnar som tillhörde förbandet, de meniga som var uttagna till kockar deltog också.

Vi nåspojkar hade blivit skingrade, jag trodde jag blivit ensam på 2:dra batteriet, jag såg inte till någon mer på ett par dagar, men en dag när jag stod i matkön fick jag se Erik Fältivar "Rönn", gissa om jag blev glad, strax därefter träffade jag också Lissjanis-Axel som var på samma förband.

Kom så småningom, efter svåra prövningar, till finska gränsen. Vi blev förlagda till Kokkolan Koski alldeles på stranden av Torne älv. Vantrivseln var mycket stor, det var så mycket man stod ut med. Jag fick öronvärk en natt så jag sjukanmälde mej, jag manipulerade med tempen, så jag blev remmitterad till ett fältsjukhus i Råneå, dom hade utrymt en idiotanstalt, som dom sa på den tiden. Jag blev opererad i örat, det var skickliga läkare inkallade. Efter några dagar fick vi utrymma övervåningen, dit kom en ström av sydsvenskar med svårt förfrusna lemmar. De skulle upp för att vinterutbildas, och med så bristfällig utrustning att de höll på att frysa ihjäl. Vi var upp och såg när deras bandage var avtagna, frostskaorna skulle luftas, några hade blivit amputerade, andra i mycket miserabelt tillstånd, det var det hemskaste jag sett.

Hur var det med Sveriges goda beredskap enligt Per-Albin ?

Den 25 febr. 1940 blev jag hemförlovad för skogsarbete, det var den gladaste dagen i mitt liv !!

Gästgivar-Erik.

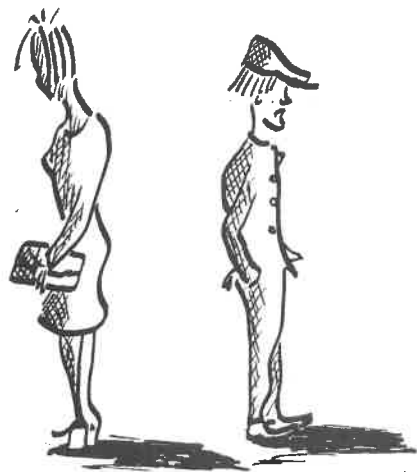
Är det fler som har minnen från beredskapsåren hör av er till Åke eller Päär.

NÅSBOR! VI HAR
ALLT FÖR VINTERFISKET
OBS! NU ÄVEN JAKT!!

OLLES FISKE & FRITID
HUGO HEDSTRÖMSV. 16
BORLÄNGE

...NI SOM SÖKER KONTAKTER
TILL JUL.....

... HÖR ME D.....

 DANIELS EL, TYNA
TEL 0281-30289

Fallback Anders var Gullbrands bästa kompis, när han dog utbrast Gullbrand; "Men hursô skull hânta unna Fällbacken, då hä fanns sô mittji skäckä ô vindä järnâkârär!"

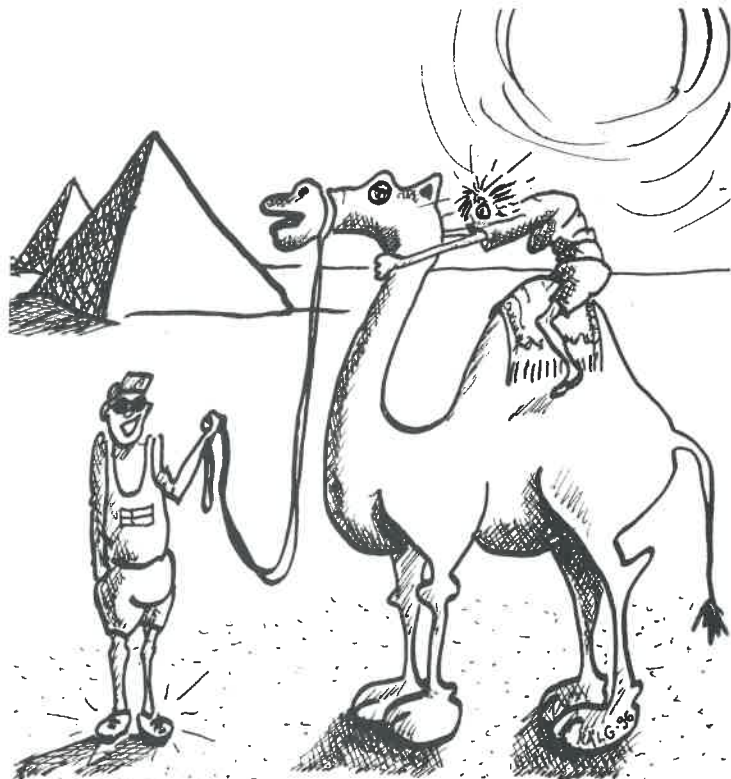
En gång diskuterades fiske med Gullbrand han tyckte det försämrats; "Hä va i forna tider, då blankfistjän lektä ti skömmôrdon däre knösbudar"

En vinter höll Gullbrand och Fallback Anders på med skogsarbete ganska långt borta i skogarna, dom var hem varsin helg efter mat. En helg när Fallbacken varit hem och kom tillbaka till skogen frågade Gullbrand; E hä nôrrä braskändä nyheter frå hembygda?

"Ja ôjô, sa Fallbacken, ant rållingar sli jä! Skifs Anders mä en hässjestör" Jassô, hä geck an hä vant nô värrä" var Gullbrands kommentar.

Herkes Isak hade köpt en hund på annons, när han kom till station, hämtat och öppnat lådan svor han till; Je sa särskilt tä ôm att je skull ha en tik, men lik förbännât skick dôm e hyndä!

GÄSTGIVAR-ERIK

....TÄNK SÖ LÄNGT ÄN KÄN KÖMMÖ KARI,
MÄ ETT PAR SKOR FRÅ....

DALAJÄRNA SKOR AB

Tel. 0281-20053

**TVÅ JAKTKAMRATER
BACKMANS-OLOV & JONT-GOTTFRID**

WIRANS KIOSK.

Det var med stor nyfikenhet man såg att några grundstenar lagts ut "på vägkanten" där landsvägen och kyrkogatan stöter till. Att det inte skulle bli något storbygge det såg man för golvytan kunde inte bli mer än 5-6 kvadratmeter. Och vem, och vad skulle det byggas måntro.....!?? Ja, frågorna gavs allt efter, men sen dröjde det inte länge förrän det började resas en stomme för väggar och så kom det takstolar. Nyfikenheten stillades när det blev känt att det skulle bli en karamell- och tidningskiosk, och att det var Wiran Rosen som stod för nyheten. Det hade ju börjat finnas liknande affärer efter faluvägen och Wiran ville tydligen också pröva sitt affärsintresse. Snart stod bygget färdigt och det blev rödmålat med gröna knutbräder. Ut mot landsvägen var nästan hela framsidan försedd med fönster och där i mitten var luckan där kommersen skulle ske. I "skyltfönstret" visades rörelsens hela sortiment upp, och av de tidningar som bjöds ut var lästidningarna Dala-Demokraten, Falu-Kuriren och Mora Tidning, men vart efter så letade sig även stockholmspressen dit. De veckotidningar som man mest kommer ihåg var Hela Världen, En rolig halvtimme och Allers Familjejournal. Och den sporadiska tidningen "Nåsvargen", den fanns utgiven men den distribuerades av de tillfälliga utgivarna.

Wirans kiosk byggdes anno 1932 och det visades att den fyllde ett behov, för efter några få år så blev "stugan för trång" så då byggdes den till med ett rum mot norr. Och där kunde det t.o.m. serveras kaffe, och där lämnade bussen in sina paket, bl.a. även från systembolaget. Under den kalla årstiden så var det skönt att slinka in i det lilla rummet och värma sej av vedkaminen.

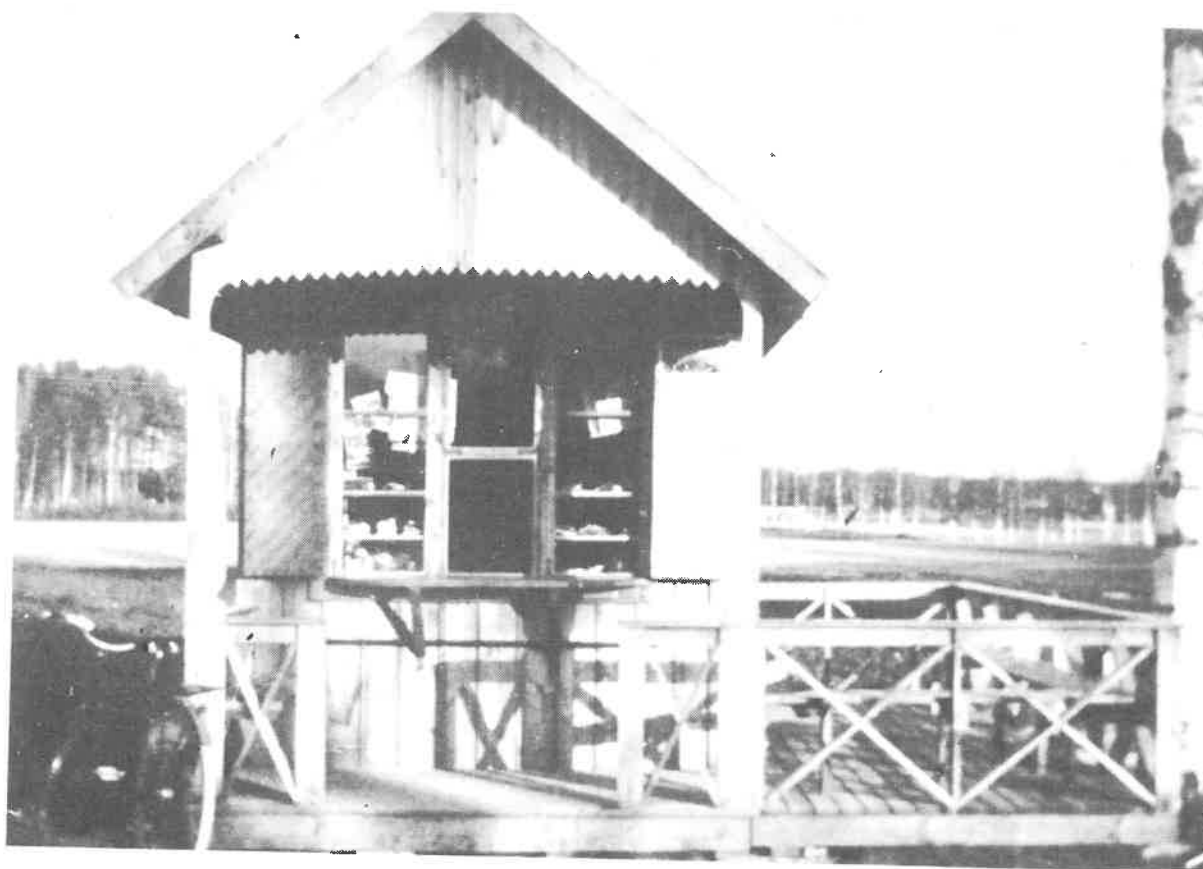
År 1946 så hade den lilla kiosken börjat tjäna ut sin roll och det planerades för en större byggnad med rum för kaféerörelse och även bostad. Det byggdes av Närsjö Cements tegel, och Jöns Erik från stationsområdet förde både murslev och vattenpass med den äran. Det blev ett tvåvåningshus med bostad i det övre planet, och det nedre med affärsdisk och serveringsrum. Den stora källarvåningen gav plats för pannrum och rörelsens varulager. Det blev en imponerande byggnad som satte sin prägel på bygden, med sitt geografiska och kulturella läge så döptes stället till Centrum, och det namnet fick nog allas gillande.

Rörelsen kämpade sig igenom kristidens alla restriktioner och ransoneringar. Wiran tyckte sedan att hon hade fullbordat sitt verk och sålde fastigheten och rörelsen till sin syster Inez och hennes man Tage och de kunde fortsätta att driva den vidare.

Nu har rörelsen fått nya ägare och 65 år har svunnit——hästfordonen har försvunnit från vägarna, men bilar, bussar och traktorer jagar nu fram med kilometrar och sekunder i åtanke, men Wirans kiosk och senare Café Centrum har gett våra landsvägsriddare anledning att bromsa upp och finna att just här gives goda möjligheter att erhålla något för sin del av livets uppehälle.....!!!!

Nås i nov. 1996

Signatur L. J.

**NÅS MISSIONSFÖRSAMLING FRÅN MITTEN
AV 1920-TALET**

**FR.V. ÖVRE RADEN SUNDPETTERS ANTON, JOSEFS ISAK, TYSK ERIK,
SUNDPETTERS ALFR., SUNDPETTERS L-E., TYSK OLOV, VALTER PERSSON,
ANNA HALVARSSON, TIPERS KARIN, SUNDPETTERS AGNES,
SUNDPETTERS IDA, TYSK AINA, DOPP ANNA, ANNA PERSSON,
WILHELM HALVARSSON, TYSK MÄRTA, DOPP KRISTINA,
PARET I MITTEN PREDIKANT EDSTRÖM M. FRU SAMT ORR INGEBORG**

**FR.V. JOHN GUNNAR ANDERSSON, SVEDS SIGNE,
ANNA-LISA NORDSTRÖM, GERTRUD SCHULTZSBERG,
GRÖNBERGS SIGNE, NALL ANNA, SYLVIA STEFANSSON,
ÅKE BRUS OCH UTBY KALLE.
LÄRARE VAR TYSK- ELLER TIPERS-KISTI,
OCH SKOLAN VAR I ORDENSHUSET.**

Stenar kan berätta.

Förr i tiden buffra man vid början av sommaren, man gick med kreaturen till bua. Bukullorna mjölkade, ystade, kärnade smör vid fåboden. Och gick varje dag i vall med djuren. Mitt på dagen tog dom paus vid ett stannsta, ett ställe där det inte fanns allt för mycket mygg. Där vilade också djuren medan kullorna stickade sina strumpor och åt. Vid vissa stannstan sammanstrålade man med folk från andra ställen, man pratade och förde över nyheter från ett ställe till ett annat. Ibland knackade man in sina initialer och annat på en sten.

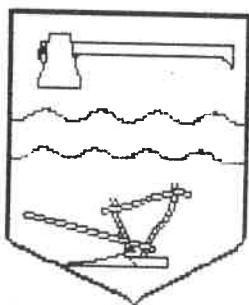
Utefter stigarna till fåbodarna, utefter kyrkstigar brukade man också stanna och ibland rista på stenar, på vilstenar.

Vi känner till ett fåtal stenar med sådana inskriptioner. En finns strax norr om den gamla stigen från Sälberget till Lindesnäs. En annan på Fåbodberget norr om Flatfåbodarna, utefter stigen från Digerliden till Flaten. Och en tredje utefter kyrkstigen från Sälsriset till Närsen, strax söder om Olarsbua. Där har vi hittat en liten sten med inskriptioner, men det talas om att det ska finnas ytterligare större sten(ar), som försvunnit i samband med skogsavverkning. En sten, som uppges ha åtskilliga ristningar, fanns utefter den gamla stigen från Heden till Knösen, strax öster om Sågbäcken. Den försvann, grävdes ner, i samband med att man byggde Hästavägen. Den har inte återfunnits trots att man grävt och letat.

Åker man mot Gräsberget, passerar över bäcken från Gussjön och tar in till höger på en traktorväg mot Hanholn vid Fiskberget, finner man efter c:a 250 m. på vägens vänstra sida, en sten med inskriptioner från 1700-talet. Lite längre fram på höger sida ligger Korsmarkshälla, där en tjur och björn utkämpade en envig. Tjuren Korsmark klämde ihjäl björnen mot hällan.

Gössjöbergs röse ligger vid allra nordligaste hörnet av gamla sockengränsen, där de fyra socknarna Nås, Järna, Floda och Leksand sammanstrålar. Där finns en kronmärkt gränssten med fina inskriptioner från 1600-talet. Andra gränsstenar finns mellan Nås och Järna i älven vid Strömsheden, vid Järna klacken (Lilla Väten, Hästberget) mellan Gullgråa och Gössjöberget c:a 3 km. från landsvägen och mellan Nås och Floda vid Svaberget ungefär mitt emellan Gössjöbergs röse och Sågtjärnarna. Kalhuggningar har många gånger gjort, att det är svårt att hitta dessa stenar.

Vi tycker att det hör till Nås historia att ha kunskap om var t.ex. stann-, vil- och gränsstenar finns. Har du något förslag till ändring, förbättring eller komplettering av ovanstående preliminära förteckning är vi mycket tacksamma om du ville ta kontakt med Åke Nåsander i Hembygdsföreningen.

Så har vi då kommit fram till n:r 6 av "Nåsvargen" i "modern tid" och om alla annonsörer och bidragsgivare, ställer upp lika villigt i fortsättningen, hoppas vi att även i den närmaste framtiden komma med ett sommar- och vinternummer av "vargen". Så om ni har några historier eller berättelser, korta eller långa, hör av er till Åke eller Rålg-Päär, även foton med dithörande saksuppgifter årtal etc.

Saknar ni något tidigare n:r av "vargen" så hör med Hed-Gunnar. Ge "Nåsvargen" som julklapp till utflyttade nåsbor, den finns till "paketpris" med de tidigare utgivna numren.

Så ett stort TACK till annonsörerna och alla bidragsgivare, och en önskan om en GOD JUL från redaktionen !!

...JAHA, OM ETT PAR DAGAR
ÄR DET VÄL DAX ATT BÖRJA
STÄMPLA ÍGEN....